

MEMO

Aan : Gemeente Heerlen, SP-leden S. Bayraktar en S. Bottenberg
Van : afdeling Beleid
Betreft : wekelijkse gft-inzameling in de zomer om ontwijkgedrag te voorkomen
Datum : 13 januari '22

Vraagstelling

Kan wekelijkse inzameling van gft-afval in de zomer bijdragen aan minder ontwijkgedrag in de gemeente Heerlen en wat zijn de financiële consequenties hiervan?

Inleiding

Rd4 zamelt bij alle huishoudens in de gem. Heerlen gft-afval in. Bij de laagbouwwoningen gebeurt dit met 140 of 240 liter containers (1x per 2 weken) en bij de stapel- en hoogbouw met 20—liter emmers (1x per week) of inwoners kunnen gebruik maken van de ondergrondse containers voor gft-afval.

Binnen de SP-fractie van de gemeente Heerlen is de suggestie aangedragen om te bezien of wekelijkse inzameling van gft-afval kan leiden tot minder ontwijkgedrag van deze stroom en de service verhoogt kan worden.

Onderzoek

Aantal klachten/meldingen over gft-inzameling in de zomer

In de hele zomerperiode van 2021 (juni tot en met augustus) zijn er 6 meldingen binnengekomen van dit thema van inwoners uit de gemeente Heerlen. 4 van deze 6 meldingen betroffen de vraag over tips over het voorkomen van maden in de gft-container. Deze zijn met de melders doorgesproken en er is een algemeen bericht gedeeld op zowel social media als op de website van Rd4. 1 melding betrof een dumping van groenafval en 1 melding betrof een container die aangeboden was op de inzameldag, maar die vergeten was om in te zamelen. Navraag bij de Gem. Heerlen leert ook dat hier geen meldingen van bekend zijn in de genoemde periode.

GFT-inzameling in Heerlen in cijfers

Inwoners die een gft-container/mogelijkheid hebben: 100%

Aantal uitstaande gft-containers:

GFT20	8.378
GFT via ondergrondse container gft	4.987
GFT140	17.199
GFT240	17.115

Aantal ledigingen

	Juni	Juli	Aug
GFT20	5.173	6.045	4.543
GFT140	19.721	16.808	16.258
GFT240	24.130	20.562	20.085

Hoeveelheid ingezameld gft-afval (in tonnages):

	Juni	Juli	Aug
GFT	1118	981	834

Onderzoek uitgevoerd door adviesbureau De Afvalspiegel

De publicatie van dit onderzoek is als bijlage toegevoegd. De uitkomst van dit onderzoek is dat er niet meer gft-afval door wekelijkse inzameling in de zomer wordt ingezameld.

Communicatie

Het delen van tips en trucs via diverse communicatiekanalen over stankoverlast en het voorkomen van bijv. maden wordt ieder jaar door Rd4 gedaan voorafgaande aan de zomerperiode. In het Grondstoffenplan 2022-2026 dat momenteel voor ligt ter besluitvorming, zullen de manieren van communicatie en de hoeveelheid communicatie uitgebreid gaan worden en zullen inwoners "uitgedaagd" gaan worden om hun beste tips ook te delen met andere inwoners.

Passend inzamelmiddel

Bewoners uit de gemeente Heerlen hebben de keuze voor een passend inzamelmiddel voor gft-afval. Zo kunnen bewoners van laagbouwoningen kiezen voor de grootte van deze container en behoort ook een extra container (zonder extra kosten) tot de mogelijkheden.

Het Grondstoffenplan 2022-2026 voorziet daarnaast in een onderzoek om te kijken hoe maatwerkoplossingen voor bewoners kunnen bijdragen aan verhoging van zowel het scheidingspercentage als de service.

Ontwijkgedrag

Waarom doen niet alle inwoners mee aan het systeem, waarom lukt het de meeste inwoners om afval te scheiden en een kleine groep (nog) niet, waarom vertoont een klein gedeelte van de samenleving onwijkgedrag?

Deze vragen staan centraal in het Grondstoffenplan 2022-2026, waarin de ambitie wordt gezet om meer mensen deel te laten nemen aan het systeem (door bijv. meer service op grondstoffen, afval als grondstof te zien, betere voorlichting, meer uitleg etc. etc.), onwijkgedrag te voorkomen door gedragbeïnvloedingscampagnes en bewoners op de juiste dag hun container te laten aanbieden.

Uniform regionaal beleid

In de Rd4-regio word afval/grondstoffenbeleid in gezamenlijkheid besproken en uniform vastgesteld. Dit wordt zowel bestuurlijk/ambtelijk als door onze inwoners zeer gewaardeerd. Dit geeft mogelijkheden om eenduidig hierover te kunnen communiceren, voorkomt een hoop verwarring, drukt de kosten en voorkomt "afvaltoerisme" in de regio. Om dit voor elkaar te krijgen werken alle Rd4-gemeentes en Rd4 intensief met elkaar samen.

Kosten extra inzameling in de rondes:

Aanname: Geen toename van de hoeveelheid gft-afval aangeboden

Periode: Juni-Juli-Augustus

Inzamelfrequentie: wekelijks i.p.v. 1 x per 2 weken

Huishoudens: Bij alle adressen waar met minicontainers wordt ingezameld

Beschikbaarheid personeel en voertuigen: Deze zullen beide extra moeten worden ingehuurd om het gevraagde te kunnen uitvoeren

Productieuren per inzamelronde minicontainers Heerlen: 205 uur

De **extra** kosten voor het wekelijks inzamelen van gft-afval in de maanden juni, juli en augustus bedragen € 254.000,-.

Conclusie:

Er zijn nauwelijks meldingen bij ons bekend over gft-dumpingen in de openbare ruimte. Mocht gekozen worden voor wekelijkse inzameling in de zomermaanden (om de service voor dit product te verhogen) dan bedragen de kosten hiervoor € 254.000,- voor de gemeente Heerlen.

11 sep Wekelijks GFT inzamelen: een duur zoethoudertje

Als bij je inwoners tijdens een hittegolf de maden uit de bak kruipen, duurt het meestal niet lang voordat de eerste raadsleden gaan vragen om een wekelijkse inzameling van GFT-afval. Want die stinkende bakken moeten de inwoners bespaard blijven. Het verhogen van de service is niet verkeerd natuurlijk, maar na weer een zomer wekelijks GFT inzamelen blijkt het toch wel een duur zoethoudertje.

In meerdere gemeenten waar De AfvalSpiegel werkzaam is, denkt men na over het invoeren van het wekelijks inzamelen van GFT of gebeurt dit al. Het klinkt mooi: geen klagende inwoners meer over vliegenoverlast of stank. Wat wij vooral zien is de andere kant van deze maatregel. Wekelijks GFT inzamelen is erg duur en levert maar een minimale hoeveelheid extra kilo's GFT op. Daarnaast kan helaas 1 tropische dag al zorgen voor maden in de container.

Is dit het waard?

Uit onze sorteeranalyses blijkt dat een groot gedeelte van het restafval nog steeds uit keukenafval (GF) bestaat. Met het wekelijks inzamelen van GFT ga je de scheidingsdoelstellingen dus niet halen. Daarbij komt dat de vuilniswagen dubbel zo vaak moet rijden in de zomermaanden, dus erg milieuvriendelijk is het niet. Als inwoners bovendien de kans krijgen om hun groene bak buiten te zetten, zullen ze dit ook doen. Dit betekent dat een groot gedeelte van de minicontainers nog niet eens halfvol zit. Het gevolg is een inefficiënte inzameling, aangezien beladers maar een maximaal aantal containers mogen legen in het kader van de arbeidsbelasting. Zo kan het voorkomen dat de vuilniswagen weer halfleeg terugkeert naar de overslag.

Wat het wekelijks inzamelen in de zomermaanden kost, verschilt per gemeente. Maar reken maar uit: de kosten voor het inzamelen verdubbelen in die tijd. De vraag is dan ook: Vindt de inwoner het alleen maar fijn, of ook echt noodzakelijk? In een van de bewonersonderzoeken die De AfvalSpiegel uitvoert bleek dat de respondenten al snel terugkwamen van hun wens voor wekelijkse GFT-inzameling toen ze eenmaal hoorden wat de kosten waren. Ze wilden er niet meer afvalstoffenheffing voor gaan betalen.

Politieke druk

Voordat onder politieke druk de beslissing gemaakt wordt om wekelijks in te zamelen, is het dus goed om van te voren een peiling te maken. Kijk hoe noodzakelijk de maatregel nou eigenlijk is en of inwoners bereid zijn om hier extra voor te betalen. Of zorg voor een goede evaluatie van de maatregel nadat je het een zomer geprobeerd hebt. Hoeveel kilo GFT is er extra ingezameld? Zit er minder GFT in het restafval? Zijn de inwoners daadwerkelijk tevreden en wat waren de extra kosten? Maak dan een onderbouwde en afgewogen keuze die goed te verantwoorden is.

Uit onze ervaringen blijkt dat het wekelijks inzamelen van GFT vooral een duur zoethoudertje is. Voorkomen is beter dan genezen: de gemeente kan ook kiezen voor bewustwording door middel van voorlichting. Bied de inwoners tips waardoor hun GFT-container voor zo min mogelijk overlast zorgt. Denk aan het gebruik van composteerbare zakken voor etensresten, het plaatsen van de container in de schaduw, hederen tegen de maden, een stok onder de deksel, afwisselend laagjes GF en tuinafval in de container stoppen etc. Veel gemeenten zijn hier al actief mee bezig. Natuurlijk kun je nooit iedereen tevreden houden, maar soms geeft het verlagen van het serviceniveau (of het niet verhogen) net het zetje dat inwoners nodig hebben om met de GFT-tips aan de slag te gaan.

Bron: <https://www.deafvalspiegel.nl/nieuws/wekelijks-gft-inzamelen/>